

Kaustisen seutukunta

Lestintie 39
69440 LESTIJÄRVI

LAUSUNTO

31.8.2023

Kokkolan kaupunki / TE2024 -valmistelu

Viite: Projektiryhmälle kohdistettu lausuntopyyntö sopimuksesta ja järjestämissuunnitelmasta K-P kuntien työvoimapalvelujen järjestämiseksi / Nikkilä Mikko
Käsittely: Kaustisen seutukunnan johtoryhmän kokous 30.8.2023 §66
Liite: Kaustisen seutukunnan toimintamalliesitys

Kaustisen seutukunta (Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli) toteaa sopimusluonnoksesta 21.8.2023 ja järjestämissuunnitelmasta seuraavasti:

1. Sopimus Keski-Pohjanmaan kuntien työvoimapalvelujen järjestämiseksi

Kohta 2: Sopimuksen tarkoitus

Kaustisen seutukunnan kunnat ja Kannuksen kaupunki ovat lausuneet aiempaa sopimusluonnosta koskien, että vastuukuntasopimukseen tulee sisällyttää mahdollisuus sopia myös viranomaistehtävien tuottamisesta erikseen laadittavien sopimusten mukaisesti.

Lausuntopyynnön kohteena olevaan sopimukseen on kohtaan 2 kirjattu, että ”Julkisista työvoimapalveluista järjestämistä vastaava yhteinen toimielin voi sopia työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan siirtämisestä yhteistoimintasopimuksen muille sopimuksen osapuolille kuntalain 54 § mukaisesti.”

Seutukunta toteaa kirjauksen myönteisenä ja tärkeänä kohtana, mikä mahdollistaa kuntien viranhaltijoiden viranomaistehtävät kuntien ei-viranomaisluonteisen palvelutuotannon ohella.

Toteamme lisäksi, että kohtaa tulisi vielä selventää siten, että sopimukseen lisättäisiin lause TE-lainsäädännön mahdollistamalla tavalla: ”Työllisyysalueen kunta voi tuottaa TE-palvelukokonaisuuden viranomaistyötä ja palvelua, jonka työllisyysalue tulkitsee lakisääteiseksi viranomaispalveluksi. Viranomaistehtäviä ja -palvelua voidaan toteuttaa perustasolta alkaen**”.**

Kuntien merkittävän rahoitusvastuun vuoksi kaikilla työllisyysalueen kunnilla tulisi olla todellista sekä ohjaus- että päätösvaltaa työllisyyden edistämisen tehtävien hoitoon. Yksittäisen kunnan vaikuttamismahdollisuudet kustannusten suuruuteen eivät toteudu, jos työllisyysalueella ei anneta muille kunnille toimivaltaa. Silloin kunnalle jää vain maksajan rooli sekä palveluissa että työttömyysturvamaksuissa.

Toinen näkökulma liittyy työllisyysalueen toiminnan tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen. Työllisyysalueen ja kuntien toimijoiden tulee olla tiiviissä yhteistyössä, jotta käytännön toimia eri asiakasryhmiin voidaan suunnata oikein sekä toteuttaa nopeasti ja tehokkaasti. Kunnat toteuttavat nyt ja tulevaisuudessa monia työllisyyttä edistäviä tukitoimia omana toimintanaan, samoin kuin elinkeino- ja yrityspalveluja. Vuorovaikutus ja tiedonvaihto sekä yhteinen ennakointi ja suunnittelu toimivat tehokkaasti, kun kunnissa voidaan toteuttaa molempia tehtäväalueita. On tärkeää mahdollistaa paikallisesti nopea, ketterä ja asiantunteva toimintamalli, jossa toimijoilla on tiivis keskinäinen vuorovaikutus ja resurssien hyödyntäminen

seudullisessa ja maakunnallisessa yhteistyössä. Toimintamallilla voidaan vastata kuntien ja seutujen erityispiirteisiin, mahdollisuuksiin ja haasteisiin paikallisella asiantuntemuksella ja kokemuksella. Suora yhteys seudun ja kuntien elinvoimapalveluihin parantaa tilannekuvaa, lisää ennakoitavuutta ja mahdollistaa monialaisen ja monien palvelusektoreiden yhdessä tekemisen. Myös yhteistyökumppaneiden ja verkostojen hyödyntäminen tehostuu. Toimintamallissa on suurena vahvuutena nopea reagointi ja päätöksenteko uhkiin, ongelmiin ja mahdollisuuksiin.

Kaustisen seutukunnan johtoryhmä toteaa, että em. kirjauksilla voidaan toteuttaa Kaustisen seutukunnan suunnittelemaa TE2025-toimintamallia (liite).

Kohta 3: Hallinnon ja päätöksenteon järjestäminen

Kohtaan 3 on kirjattu, että ”Työllisyyslautakunnalle perustetaan kuntien- ja kaupunkienjohtajista koostuva seurantaryhmä”.

Seutukunta pitää asiaa myönteisenä ja tärkeänä, sillä se lisää työllisyysalueen jäsenkuntien seuranta- ja ohjausmahdollisuuksia sekä työllisyysalueen että kuntien synergiaetuja laajan TE-tehtävän hoidossa.

Valmistelun aikana on usealta taholta todettu, että kuntien merkittävän rahoitusvastuun vuoksi kaikilla Työllisyysalueen kunnilla tulisi olla todellista sekä ohjaus- että päätösvaltaa työllisyyden edistämisen tehtävien hoitoon. Työllisyysalueella ylintä päätösvaltaa käyttävät kuntien luottamushenkilöt. Kuntien, niiden yhtiöiden ja muiden kuntien yhteisten toimijoiden henkilöstö toimii enemmän asiakkaiden suunnassa ns. kentällä ja toisaalta laajemmin kuntien elinvoiman edistämisen tehtävissä. Em. tahojen sekä työllisyysalueen toimijoiden tulee olla tiiviissä yhteistyössä, jotta käytännön toimia eri asiakasryhmiin voidaan suunnata oikein sekä toteuttaa nopeasti ja tehokkaasti.

Kuntien johto on ohjausvastuussa kuntien toimista, jossa tehtävässä em. syistä johtuen on tärkeää olla tietoinen työllisyysalueen toimista. **Seurantaryhmällä tuleekin olla aidosti työllisyysaluetta koskevia ohjaus-, yhteensovitus- ja seurantatehtäviä, jolloin kuntien johto voi hakea täydentävyyttä ja yhteistoimintaa työllisyysalueen ja kuntien muiden toimintojen kesken.** Seurantaryhmän tulisi kokoontua säännöllisesti. Sen tulisi toimia vuorovaikutteisesti sekä työllisyysalueen viranhaltijoiden että työllisyyslautakunnan kanssa. Seurantaryhmän tulisi antaa työllisyysalueen johtaville viranhaltijoille tukea ja tarvittaessa myös ohjausta koskien esimerkiksi kuntayhteistyötä.

Kohta 5: Henkilöstö

Kohtaan 5 on kirjattu, että ”Vastuukunta vastaa 1.1.2025 työllisyysalueelle siirtyvästä henkilöstöstä ja toimii työllisyysalueen henkilöstön työnantajana.”

Kaustisen seutukunnan toimintamallissa osa perustason ja muista viranomaistehtävistä toteutettaisiin Lestijärven kunnan Kaustisen seutukunnan viranhaltijoiden toimesta. Tämä on mahdollistettu kohdan 2 kautta. Siten osa TE-toimiston perustason tehtäviä suorittavasta henkilöstöstä olisi mahdollista siirtyä Lestijärven kunnan Kaustisen seutukunnan työntekijöiksi.

Kaustisen seutukunnan Johtoryhmä toteaa, että siirtyvän henkilöstön osalta tulee säilyttää mahdollisuus siirtyä myös muun kunnan työntekijäksi. Valmistelun edetessä henkilöstön siirtymiseen liittyvät yksityiskohdat ja siirtymistarve täsmentyisivät ja ratkaistaisiin.

Johtoryhmä esittää, että kohtaa muutettaisiin seuraavasti: **”Vastuukunta vastaa 1.1.2025 työllisyysalueelle siirtyvästä henkilöstöstä ja toimii työllisyysalueen henkilöstön työnantajana. Osa siirtyvästä henkilöstöstä voi siirtyä muun kunnan työntekijöiksi erikseen sopien”**.

2. Luonnos järjestämissuunnitelmasta

Kaustisen seutukunnan jäsenkunnat edellyttävät, että TE-palvelut järjestetään työllisyysalueella **lähipalveluina**. Kaustisen seutukunnan kuntien osalta lähipalvelulla tarkoitetaan kuntakoikeilun aikana saavutettua palvelutasoa:

- Asiakkaan on mahdollista asioida kotikunnassaan ajanvarauksella.
- Kaustisella säilyy palvelupiste, jossa mahdollisuus asioida tiettyinä ajankohtina ilman ajanvarausta.
- Kunnantaloilla on työllisyysalueen palvelupisteet lähipalvelua varten.
- Digipalveluita hyödynnetään mahdollisuuksien ja asiakkaan tarpeiden mukaan, mutta niillä ei korvata kasvokkain tapahtuvaa palvelua. Palveluiden alueellista saavutettavuutta voidaan parantaa digitaalisia palvelukanavia ja etätyöpisteitä kehittämällä.

Kohta 5. Palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut/Palvelusuunnitelma

Seutukunta toteaa, että lähtökohta järjestämissuunnitelmassa on hyvä ja kannatettava, sillä siinä todetaan että ” Viranomaistoimivaltaa voidaan tarvittaessa siirtää myös työllisyysalueen kunnille.”

5.1.

Kaustisen seutukunnan jäsenkuntien osalta Lestijärven kunta Kaustisen seutukunta toteuttaa tällä hetkellä työllisyyskokeiluun liittyvät lakisääteiset palvelut ja viranomaistehtävät. Seutukunnan kunnat ovat valmistelleet vastaavan kaltaista toimintamallia työllisyyspalveluiden siirryttyä kuntien lakisääteiseksi tehtäväksi ja siten roolinsa palvelutuotannossa muodostuvan pääosin seutukunnan toiminnan kautta.

5.2.

Lestijärven kunta Kaustisen seutukunta tuottaa jäsenkunnilleen aluekehittämisen, elinkeinojen kehittämisen, kuntien yhteistoiminnan ja edunvalvonnan palveluja. Seutukunta toteuttaa sekä lakisääteisiä että omaehtoisia kuntien tehtäviä yhteistoimintana. Palveluja ovat mm. yrityspalvelut, aluekehityspalvelut ja työllisyyspalvelut. Seutukunta toteuttaa parhailaan muun muassa jäsenkuntiansa puolesta työllisyyskokeiluun liittyviä lakisääteisiä palveluja ja tehtäviä.

Kaustisen seutukunta

Petri Jylhä
kehittämisjohtaja
Kaustisen seutukunta
p. 050 551 3030
petri.jylha@kaustisenseutukunta.fi
www.kaustisenseutu.fi